

ANDREJU V SLOVO

Vsako slovo je težko, slovo ob trenutku ko se zdi, da je pred človekom še vse življenje, je še težje. Andrej je odšel v času, ko se je zdelo, da so vsa njegova prizadevanja zacvetela in da bo v naslednjem obdobju pobiral sadove ... in seveda uresničeval zamisli, ki jih je imel še veliko. Poslavljamo se od njega potem, ko je ob šestdesetletnici Goriškega muzeja zagotovil nov začetek muzejskega dela z dokončanjem kustodiata v Solkanu, zastavil je novo poklicno pot in z preselitvijo v novo hišo v Mirnu tudi osebno pot.

Po petdesetem se začneja novo življenje In mogoče je bilo Andreju z dokončnim odhodom po težki bolezni v bodoče tudi marsikaj prihranjeno...

Spominjali se ga bomo iz tega življenja, po njegovi vedrini, duhovitosti, domislicah ... tudi po tem, da smo se lahko skregali in se vseeno imeli radi.... Kot prijatelji in sodelavci.

Andrej se je z Goriškim muzejem srečal že v študentskih letih, ko je leta 1985 sodeloval v ekipi Goriškega muzeja pri raziskavi etnološke podobe Šentviške planote. Delali smo skupaj, jaz iz muzeja in študentje etnologije Andrej Malnič, Borut Koloini in Darja Skrt. Tedaj smo se spoznali in kasneje postali sodelavci v Goriškem muzeju. Že tedaj smo se nasmejali Andrejevim domislicam ... bilo nam je lepo in postali smo prijatelji.

Andrej je prvo muzejsko službo nastopil kot bibliotekar, vendar je kmalu postal kustos – etnolog. Spomnim se, da je tedaj začel v muzej prinašati vinske in druge steklenice, jih opral in spravljal ... in ko sem se malce posmejala na račun »flaščk« je rekel: »Par steklenic ni nič, ampak ko jih je tisoč je to lepa zbirka.« Res je ... in zdaj imamo v muzeju lepo zbirko vinskih in drugih steklenic, vinarskega in vinogradniškega orodja in strojev. In točno taka je bila njegova muzejska filozofija – drobne stvari, ki naredijo zbirko, drobne, navidez obrobne zadeve, ki naredijo zgodbo, etnologija, ki se ne ukvarja z velikimi dogodki, pač pa čar življenja išče med ljudmi, njihovimi vsakdanjimi potrebami, problemi in radostmi.

Pri etnološkem delu se nisva posebej povezovala – Andreja je tedaj zanimalo vinarstvo in vinogradništvo in z Borutom Koloinijem sta leta 1994 uredila obširen zbornik ob stoletnici Vinarske zadruge Vipava z naslovom Vipavski izbor. Vrstili so se članki o vinarstvu, vinogradništvu, vinoreji, Matiji Vrtovcu, s kolegom, oblikovalcem Borisom Blažkom pa sta pripravila razstavo Vinarske podobe v razstavnih prostorih gradu Kromberk. Mogoče je bilo tedaj zasejano seme delovanja društva DOLI iz Lokavca, ki je sprva s furmanskim prevozom vina, nato s prevozom mlaja pomenilo enega prvih živih muzejskih prikazov furmanstva v Vipavski dolini. Andrej je z društvom sodeloval do zadnjega trenutka, kot iskrič povezovalc vsako leto tudi ob postavljanju mlaja pred stavbo mestne občine Nova Gorica.

S kolegom Borisom Blažkom sta raziskovala tudi Kras in etnološko podobo Krasa in postavila lepo razstavo v slovenskem kulturnem domu Korotan na Dunaju ter v sosednjem Pokrajinskem muzeju v Gorici. Kras je bil druga poklicna ljubezen Andreja Malniča ... v Štanjelu bodo, upam, še dolgo pletli svetivanjske vence, za katere oživitev je še posebej zaslužen prav Andrej.

Tretja tematika, ki ji je posvetil prav posebno skrb je življenje ob meji, sodelovanje z zamejskimi Slovenci in Italijani, Goriška na splošno. Leta 1997 je s predavanjem o dvolastnikih in dvolastniških odnosih ob jugoslovansko – italijanski meji po drugi svetovni vojni uspešno nastopil na mednarodni konferenci ob 50 letnici priključitve Primorske k Sloveniji v okviru tedanje Jugoslavije. In nato sledil tej tematiki tudi potem, ko je leta 2002 prevzel direktorstvo v Goriškem muzeju, z idejami o muzeju ob meji in z idejo o najmanjšem muzeju na svetu v stražarnici nekdanje jugoslovanske vojne na Vrtojbenškem polju. S predstavitvijo tovrstnega muzejčka smo kandidirali na EMYI – natečaju za najboljši muzej leta, ki ga vsako leto pripravlja mednarodno muzejsko društvo ICOM. V Dublinu smo uspešno nastopili s predstavitvijo In čeprav nismo postali muzej leta, je bila predstavitev v okviru mednarodne srenje vseh vrst prestižnih muzejev po Andrejevi zaslugi zelo odmevna Poleg muzeja smo v Dublinu predstavili tudi zgodbo o Goriški, o meji in s Prešernovo Zdravljico tudi zgodbo o preseganju sovraštva in o času, ki si ga želimo in ko »le sosed bo mejak....«

Na tem sosedstvu je gradil Andrej idejo o muzeju meje Spet z drobnimi posegi... z muzejskimi zbirkami in obeležji ob črti nekdanje meje, ki jih povezuje kolesarska pot ... in tako je združil spet dve svoji zanimanji – poklicno muzejsko- in športno-kolesarsko pot.... V sklop te ideje sodi tudi nedavno odprta muzejska zbirka prebežnikov v nekdanji mrliški vežici v Mirnu... zadnja njegova misel je mogoče veljala prav tej zbirki, saj se je nesreča zgodila le dva tedna pred njenim odprtjem.

Vrsta nalog, ki si jih je Andrej zadal, je zaključena... tako obnova muzeja v Bardu, postavitve Batičeve hiše v Lokovcu, prenova muzejskih zbirk na gradu Kromberk. Muzejska dejavnost v prenovljenem gradu Kromberk je pestra. V juliju so se odvijali poletni vinil večeri, ki so prav tako Andrejeva pobuda, v avgustu pa nadaljujemo z glasbenimi večeri, ki jih bodo nasledila že utečena celoletna torkova predavanja.

In tudi pri teh torkovih predavanjih bomo pogrešali njegovo duhovitost, iskriv um in pozitivno naravnost, strast do muzejskega in kulturnega dela in ideje, ki jih je že veliko vključenih v lokalnem programu občine, veliko pa bi jih, nedvomno, še natresel.

Počivaj v miru, Andrej.

Inga Miklavčič Brezigar, sodelavka

Nova Gorica, 9.8.2013

Žalna seja v dvorani Mestne občine Nova Gorica